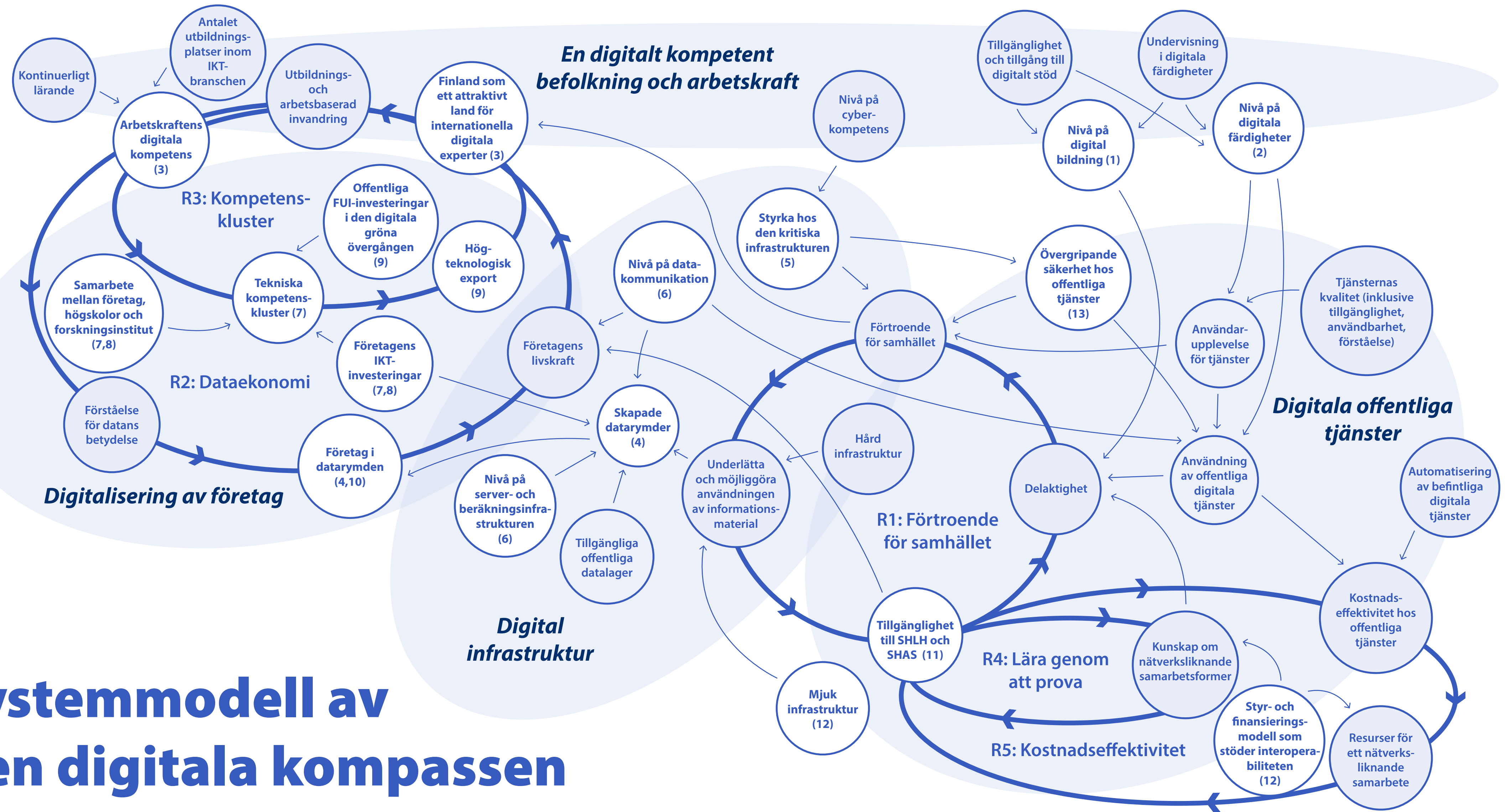

Systemmodell av den digitala kompassen

Förvaltningsövergripande ledning och utveckling av digitaliseringen (14)

Reglering som möjliggör och förtydligar användningen av informationsmaterial

Samarbete för att utveckla avtals- och verksamhetsmodeller

Förvaltningsövergripande samarbete

Beskrivning av systemmodellen av den digitala kompassen

Bilden på systemmodellen av den digitala kompassen visar på ett visuellt sätt de olika delområdena och målen i den digitala kompassen och variablerna (faktorerna) mellan dem.

Delområdena i den digitala kompassen som beskrivs är: en digitalt kompetent befolkning och arbetskraft, digital infrastruktur, digitalisering av företag, digitala offentliga tjänster samt förvaltningsövergripande samarbete.

Förvaltningsövergripande samarbete

Enligt den digitala kompassen är förvaltningsövergripande ledning en av de viktigaste förutsättningarna för framgång för Finlands digitaliseringsutveckling. Inom delområdet för förvaltningsövergripande samarbete främjar och länkar "förvaltningsövergripande ledning och utveckling av digitaliseringen" (mål 14 i den digitala kompassen) de fyra delområdena. Det möjliggör också "SHLH, tillgänglighet till servicehelheter baserade på livshändelser och SHAS tillgänglighet till servicehelheter baserade på affärsverksamhetssituationer" (mål 11) inom delområdet för digitala offentliga tjänster.

Faktorerna som möjliggör ett förvaltningsövergripande samarbete är bl.a. "samarbete för att utveckla avtals- och verksamhetsmodeller" samt "en reglering som möjliggör och förtydligar användningen av

informationsmaterial". Dessa faktorer utgör en "mjuk infrastruktur", som i sin tur bidrar till att "underlätta och möjliggöra användningen av informationsmaterial" inom delområdet för digital infrastruktur.

Digital infrastruktur

Enligt den digitala kompassen fungerar den digitala infrastrukturen som en grund för dataekonomin och digitala tjänster. Inom detta delområde i systemmodellen hittar man en "hård infrastruktur", som bidrar till att "underlätta och möjliggöra användningen av informationsmaterial". Delområdet för digital infrastruktur innehåller variabeln "skapade datarymder" (mål 4). "Skapade datarymder och nivå på datakommunikation" (mål 6) påverkar "företag i datarymden" och "företagens livskraft" inom delområdet för digitalisering av företag. Skapade datarymder möjliggörs i sin tur på den digitala infrastruktursidan av "nivån på server- och beräkningsinfrastrukturen" (mål 6) samt "tillgängliga offentliga datalager"

Delområdet för digital infrastruktur i bilden på systemmodellen presenterar en återkopplingsring (R1: Förtroende för samhället) som stärker (reinforce) förändring. Där har man beaktat faktorn "styrkan hos den kritiska infrastrukturen" (mål 5), som ökar "förtroendet för samhället" och påverkar den "övergripande säkerheten hos offentliga tjänster" (mål 13) inom delområdet för digitala offentliga tjänster. Man kan påverka "nivån på den kritiska infrastrukturen" från delområdet för en digitalt kompetent befolkning och arbetskraft genom att stärka bl.a. "nivån på cyberkompetens".

En digitalt kompetent befolkning och arbetskraft

Baserat på den digitala kompassen möjliggörs digitaliseringsutvecklingen också av en digitalt kompetent befolkning och arbetskraft. Inom detta delområde kan man påverka användarupplevelsen för tjänster och upplevelsen av delaktighet (delområdet för digitala offentliga tjänster). "Undervisning i digitala färdigheter" påverkar såväl "nivån på digital bildning" (mål 1) som "nivån på digitala färdigheter" (mål 2), vilket i sin tur påverkar "användarupplevelsen för tjänster". Upplevelsen av delaktighet ökar nivån på digital bildning, vilket man också kan påverka genom "tillgänglighet och tillgång till digitalt stöd".

När förtroendet för samhället inom delområdet för digitala offentliga tjänster ökar, bidrar det till att göra "Finland till ett attraktivt land för internationella digitala experter" (mål 3) inom delområdet för en digitalt kompetent befolkning och arbetskraft. Detta ingår i två andra återkopplingsringar i systemmodellen (R2: dataekonomi och R3: kompetenskluster). Finland som ett attraktivt land för internationella digitala experter enligt ovan ökar mängden "utbildnings- och arbetsbaserad invandring", vilket i sin tur förbättrar "arbetskraftens digitala kompetens" (mål 3). Arbetskraftens digitala kompetens påverkas också bl.a. av "antalet utbildningsplatser inom IKT-branschen" samt "kontinuerligt lärande".

Beskrivning av systemmodellen av den digitala kompassen

Digitala offentliga tjänster

Delområdet för digitala offentliga tjänster i beskrivningen av systemmodellen presenterar tre återkopplingslingor.

Tillgänglighetsfaktorerna SHLH och SHAS som beskrivs ovan utgör en väsentlig del av alla dessa tre slingor. Återkopplingslinga R1 (förtroende för samhället): Genomförda offentliga tjänster baserade på livshändelser ökar medborgarnas förtroende för samhället genom delaktighet. Ett bra förtroende för samhället möjliggör i sin tur "användningen av informationsmaterial" (medborgarna litar alltså på att uppgifter om dem används på ett ändamålsenligt och etiskt sätt), vilket gör det möjligt att utveckla nya offentliga tjänster. För att bygga upp ett förtroende är det viktigt att människor vet hur deras uppgifter används och att de vid behov kan påverka hur de används. Utvecklingen av nya slags offentliga tjänster som baseras på livshändelser och som är kopplade till affärsverksamhetsituationer kräver dessutom nya slags nätverksliknande samarbetsfärdigheter, som utvecklas i samband med de nya genomförda tjänsterna ("kunskap om nätverksliknande samarbetsformer", slinga R4: lära genom att prova).

Den tredje återkopplingslingan (R5: kostnadseffektivitet) inom delområdet för digitala offentliga tjänster betyder i sin tur att utvecklingen av offentliga tjänster som baseras på livshändelser och som är kopplade till affärsverksamhetsituationer kräver tillräckliga "resurser för ett nätverksliknande samarbete". När dessa tjänster

genomförs är det tänkt att de ska förbättra "kostnadseffektiviteten inom den offentliga sektorn", vilket frigör resurser för att utveckla nya tjänster. Slingorna för lära genom att prova och kostnadseffektivitet påverkas av faktorn "en styr- och finansieringsmodell som stöder interoperabiliteten" (mål 12).

Inom delområdet för digitala offentliga tjänster påverkar dessutom "tjänsternas kvalitet (inklusive tillgänglighet, användbarhet, förståelse) "användarupplevelsen för tjänsterna", vilket i sin tur ökar ovan nämnda "förtroende för samhället" (R1) och ökar "användningen av offentliga digitala tjänster". Användningen av offentliga digitala tjänster stärker "kostnadseffektiviteten hos offentliga tjänster", som beskrevs tidigare. Kostnadseffektiviteten påverkas dessutom bl.a. av "automatiseringen av befintliga digitala tjänster".

Digitalisering av företag

Enligt den digitala kompassen utgör kompetens en flaskhals i detta delområde. I systemmodellen stärker en "ökning av arbetskraftens digitala kompetens" de "tekniska kompetensklustren" (mål 7) inom delområdet för digitalisering av företag. Kompetens förbättrar dessutom "förståelsen för datans betydelse". Tekniska kompetenskluster påverkas också av "offentliga FUI-investeringar i den digitala gröna övergången" (mål 9) samt "samarbete mellan företag, högskolor och forskningsinstitut" (mål 7 och 8), vilket leder till fler tekniska kompetenskluster.

I återkopplingslingan för kompetenskluster (R3) ökar "antalet tekniska kompetenskluster" "exporten av hållbar teknologi", vilket i sin tur gör Finland till ett ännu mer "attraktivt land för internationella digitala experter" (delområdet för en digitalt kompetent befolkning och arbetskraft). Tekniska kompetenskluster inom utvalda områden utgör en grund för högteknologisk export, vilket också innefattar lösningar för hållbar teknologi (den digitala gröna övergången).

I slingan för dataekonomi (R2) ökar "förståelse för datans betydelse" också "antalet företag i datarymden" (mål 4 och 10), vilket ökar "företagens livskraft", som nämndes tidigare. Företagens förståelse för datans betydelse som en del av affärsverksamheten är en förutsättning för att företagen ska bli en del av datarymderna och utnyttja dem i sin affärsverksamhet. "Företagens livskraft" gör också Finland till ett ännu mer "attraktivt land för internationella digitala experter" (delområdet för en digitalt kompetent befolkning och arbetskraft). I och med att data utnyttjas i allt högre grad ökar mängden kompetent arbetskraft, vilket också främjar företagets kompetens kring dataekonomi. Inom delområdet för digitalisering av företag påverkas också "företagens egna IKT-investeringar" de tekniska kompetensklustren och ökar "antalet skapade datarymder" inom delområdet för digital infrastruktur.